

Secundus de Anima

lum principium vite sicut tactus dicitur principium sensationis quia remota potentia sensitiva nulla alia remanet. Et omnia vivencia concitant in hoc quod habent potentiam vegetativam.

Contra hec arguitur. quia simile simili cognoscitur ut omnes concedunt sed anima cognoscit omnia corpora ergo assimilatur eis. Et per consequens si cognoscit ignem est ignea. Forte dicitur quod ista assimilatio est per spiritum intelligibilem que est in intellectu. Et ista indiget anima ut cognoscat res. Contra ideo deus cognoscit omnia per suam substantiam quia eminenter continet omnia: sed etiam anima eminenter continet omnia corpora cum sit perfectior omnibus ergo per suam essentiam cognoscit omnia. Et per consequens sine spiritu unde conceptus entis non videtur presupponere aliquam speciem in intellectu quia iterum quereretur de ista specie et accidente an cognoscatur ab anima per aliam spiritum deus etiam non est similis malo ergo non cognoscit malum per similitudinem **S. T. de veri. q. 3. ar. 4.**

CSecundo arguitur ad idem. Cognitum est in cognoscente sed quatuor elementa cognoscuntur ab anima ergo sunt in ea. forte dicitur sicut prius quod sunt in ea secundum suam similitudinem. Contra quanto intelligentia est superior tanto cognoscit per pauciores species ut habetur. **I. parte. q. 55. ar. 3.** Ponamus ergo quod suprema intelligentia omnia cognoscat per unam spiritum et creet deus unam perfectiores sequitur quod illa cognoscat omnia per suam essentiam. Item tunc infima intelligentia siue ultimus angelus haberet in suo intellectu quasi infinitas species quia supra ipsum sunt quasi infiniti angeli. Et quanto est inferior tanto per plures species intelligit.

CTertio autem quod anima sit corpus quia mutatur de contrario in contrarium. **s. de tristitia in gaudium.** Item alexander dicit quod anima habet intellectum ymale autem prima materia ergo anima habet materiam et hoc patet ex conditionibus materie que sibi conveniunt scilicet recipere et subiacere et per hoc avicenna dicit quod habet materiam. **s. t. i. q. de anima ar. 6.**

CQuarto. Agens et patiens communicant in materia unde materia est principium et patiens sed anima patitur ab aliquo materiali scilicet ab igne inferni.

Forte dicitur quod non patitur realiter sed solum ex apprehensione. Contra tunc solum fantastice pateretur scilicet ex apprehensione fantastica hoc etiam est contra. **s. t. in 4. di. 44. in fine.** Si enim ex sola apprehensione pateretur. Tunc est anima beata pateretur cum apprehendat illum ignem. et ideo **S. T. dicit quod anima patitur ab igne realiter unde li. 4. co. ge. ca. 90.** dicit quod dampnati spiritus penis corporalibus puniuntur. Forte dicitur quod illa pena est in corporibus tantum unde flere dicitur. Contra si ibi esset lachrymarum deductio sequeretur quod iam omnia corpora eorum si quod sint essent resoluta in lachrymas.

CQuinto forma composita diversificatur in multis per divisionem materie sed anime separate sunt multe ergo habent materiam ut dicit avicenna. Item anima non est actus purus sed solus deus ergo est composita ex aliquibus scilicet ex materia et forma.

CSexto arguitur quod anima componitur ex corporibus quia simile desiderat sibi simile sed valde sitiens summe desiderat aquam ergo anima eorum componitur ex elemento. Item quoniam cessamus respirare morimur ergo anima cum sistit in respiracione vel in corpore quod per respiracionem retinetur. Similiter emisso toto sanguine

homo non vivit ergo anima est sanguis ut dicit crisostomus igitur et c. videtur ex deuteronomio de aiaibus brutorum.

CSeptimo per illas rationes supra positas probaretur quod angelus nullomodo movetur. Cuius oppositum dictum est in 6. Item philosophus infert contra antequos quod anima erit in loco si moveatur. **t. c. 39.** Hoc autem ipsi non haberent pro magno inconuenienti. Item **t. c. 41.** probat animam non moveri per se quia tunc corpora mortua possent resurgere sed hoc non videtur esse inconueniens tenendo animam esse immortalem. Item non inconuenit animam mouere secundum unum motum et moveri secundum alium quod movetur ab obiecto. et mouet corpus localiter. Item non oportet quod illud quod movetur naturaliter possit moveri violenter ut patet de celo nec per motum cognoscitur quod aliqua inanimata mouet se ut patet de horologio et dedalus fecit statuam ligneam dee mimerue ut hec mouebatur per argentum viuum quod erat in ea. **t. c. 44.**

COctavo homines delectantur in sono bene proportionato ergo anima est armonia.

CAd primum dicitur quod anima cognoscit corpora per species ut dicitur in 3. unde **S. T. i. parte. q. 84. ar. 2.** dicit quod anima determinatur ad certam speciem et ideo per suam essentiam non potest omnia cognoscere sicut deus.

CAd 2. dicitur quod superiores angeli dicuntur intelligere per pauciores species non secundum numerum quia forte qui non sunt unius ordinis habent equales species numero sed superiores habent species puriores.

CAd 3. dicitur quod tristitia non est in anima sed in composito nec est motus licet habeat motum annexum. Ad aliud dicitur quod hoc dictum est propter similitudinem conuenit enim intellectus cum conditionibus materie licet equivoce. **s. t. de aia. q. 6. ad 5.**

CAd 4. dicitur quod anima non patitur ab igne materialiter sed per afflictionem spiritualem ex alligacione ut alias declarabitur. Quidam dicit quod immediate spiritus affligitur ab igne realiter. Sed contra quod est in corpore quod possidet tunc non habet ibi ignem nec quod est in aqua alias eam calefaceret et loca combureret.

CAd 5. dicitur quod anima non indiuiduat per materiam ex qua fit sed secundum habitum ad materiam in qua est. **C**Ad 6. dicitur quod propterea orpheus dicit quod anima est illud quod attrahitur per aspirationem aialium **T. L. 55.** Sed contra multa sunt aialia que non respirant. Iste orpheus secundum **s. t.** fuit poeta theologus et pulcherrimus contionator ita quod homines bestiales reduceret ad ciuitatem unde dicitur quod fuit optimus cytharedus quia fecit lapides saltare id est homines lapideos enoluit. Ad aliud negatur consequentia.

CAd 7. dicitur quod non mouetur motu physico sicut nec est physice in loco nec habet in se ubi est enim ubi est circumscripto corporis locati modo omnis motus est in loco. Sed contra solum corpus est in loco sed motus non est corpus ergo motus non est in loco dicendum quod motus est in loco id est sit in loco. Argumenta autem philosophi sunt contra antiquos qui non cognoscebant nisi motum elementorum et in talibus motus naturalis habet violentum sibi oppositum. Ad aliud philosophus habet pro inconuenienti quod anima possit ingredi indifferenter quodlibet corpus ut dicebat pythagoras quia tectonica vel domus castua non ingreditur in fistulas textu comen. **53.** Ad alia patet. **g. phis.** Sed an intelligere dicatur motus anime dicitur quod non nisi metaphorice. **s. t. lect. 10. et no-**